

Porokonfliktin anatomia – kohti pitkäjänteisiä ratkaisuja

Juha Hiedanpää & Mikko Jokinen

Luonnonvarakeskus

Paloma-miniseminaari 13.9.2019 Kuusamo

Mitä konflikti on?

- Konfliktin tilallisuus
- Vääräyskokemus
- Kiukku syntyy kun koettu oikeus tulee loukatuksi

Konflikti ja riita

- Juridisointi
  - Konflikti erimielisyys, riita juridisoitu (siviili)konflikti
- Kesto
  - Konflikti pitkäkestoinen erimielisyys, riita yksittäinen episodi
- Laajuus
  - Konflikti kamppailu yhteiskunnallisten ryhmien välillä, riita yksilö tai pientyhmätasolla
- Syvyys
  - Riidassa kyse neuvoteltavissa olevat intressit, konflikteissa perustavat inhimilliset tarpeet

Sovittelun keinot

- Jakosovittelu (distributiivinen)
  - Jaetaan oikeuksia ja etuuksia; osapuolten asemat korostuvat
- Yhdistävä sovittelu (integratiivinen)
  - Intressit korostuvat; neuvottelu
- Muutossovittelu (transformatiivinen)
  - Intressien ja toimintatapojen muutos
- Tönäisyt
  - Toimintaympäristön muuntaminen yhteiseksi hyödyksi

Ihmiset ja toimintakulttuurit avainasemassa

- Elinkeinojen ja toimijoiden väliset jännitteet johtuvat kiistatta haitasta joita porot viljelyksillä ja pihoilla, ja pedot (petokuvaus) poroille aiheuttavat.
- Kiistaa voi ylläpitää yksilöiden väliset henkilösuhteet tai ajanoloon kehittynyt konfliktikulttuuri.
- Konfliktikulttuurin muuttuminen on hidasta.

Porokonflikti anatomia – mitä Porovahti-palvelu opetti

- Porovahti-palvelu vahvisti, että kiista on todellinen ja akuutti.
- Lisäksi vahvistui, että ongelmaan vaikuttavat asiat ja ihmiset.
- Asioita:
  - Jos aitoja, toimivia veräjiä ja karkotteita ei ole, porot ovat viljelyksillä → aito ongelma viljelijöille.
  - Vapaa-ajan asuntojen ja omakotitalojen pihoja ja puutarhoja ei pääsääntöisesti ole aidattu eikä laki velvoita aitaamaan. Pihaporot koetaan paikoin ongelmaksi.

Porokonfliktin anatomia – Yhteistyöryhmä

- Vuorovaikutus
- Ongelmat
- Kompromissit
- Ratkaisut
- Seuranta
- Viestintä
- Rohkaisu

Konfliktin mahdolliset kehityspolut

1. Nykytila jatkuu, mitään olennaisia muutoksia ei tehdä.
2. Tavoitellaan Kuusamon poistamista poronhoitoalueesta. Merkitsisi poronhoidon loppumista elinkeinona ja elämäntapana (kulttuuri). Kyse ulossulkemisesta..
3. Porojen ympärivuotinen tarhaaminen.
4. Muokataan toimintaympäristöä – henkilösuhteita, teknisiä ratkaisuja, korvausjärjestelmiä ja siten toimintakulttuureja – helpommaksi elää porojen kanssa.

Tönäisyt

1. Kuusamo poistetaan poronhoitoalueesta lainsäädäntöteitse.
2. Porojen ympärivuotinen tarhaaminen.
3. Teknisten ratkaisujen kehittäminen ja kokeilu (veräjät, karkottimet, peltoporokoirat, aitaukset, riistapellot, porovahdin kehittäminen, älykännykkäsovellus).
4. Taloudellisten keinojen kehittäminen lainsäädäntöteiste (korvausjärjestelmän kehittäminen).
5. Paikallisen yhteistyöryhmän kehittäminen (keskusteluyhteys ja paikalliset ratkaisut).
6. Tehostettu informointi poroista (erityisesti mökkiläisille ja uusille asukkaille)

Kiitos!